

Gixon andijen eriotza

Paul Bourget

Igazi dan eungiko nobela-egiletan gorengo malara igoa zan parantzetai dazle oni, be. Egi-Iun'ak dei-egin dautso. Bourget'ar Paul, olerkari, nobela-egile, irislari eta gogo-iztilari argia ixan zan. Amiens urtian ludiratu zan 1852 'garen urtian. Engalandara zan amaz eta arixe zoñ eutsion, aurki, ludiko gauza tira lufaldietzazko zaletasuna. Lenengo urtietan osagile ikastari ekin eutsion, bafa berrialukan itxi ebazan ikasbide areik.

France'ko izparifingietan idatzi eroian eta 1875'garen urtian agertu ziran bere lenengo olerkijak. Ordurako Baudelaire, Laconte de Lisle, Verlaine, Laforgue, Rimbedut eta abaf garale ziran. Hugo'ren ixafal beruntz jozalan. Geroxe beste olerki-idatzipi bi argitaldu euzan, bafa gai aretan etzan goi-gora igo. Gero nobelak egitiati ekin eutsion. Renan, Flaubert, Taine eta Baudelaire idazleietan iritxi argijk, be, agertu ebazan. Onein liburubak entzute andia ekin eutsion. Goncourt, Turguenet eta Amic'stazko beste idazti jaunti eben.

Ordubantxer agertu zan aren baruban eguna nobela-egilia. Naturalisten arabalera eruan ebaztu gogo-aztertzera ta olantxa argitaldu ziran irakurtagairik ederenak. "Cosmopolis" idatzi-arte, Bourget, etzan katolikotarfa, lotsa-bakoen taldeku baio. 1882'garen urte gora uzkurta-gayetara jausten asi zan. Eta azkenen France'ren kultukatasunari dagokiozau gauzatzear idatzi ebazan idaztirik gurenenak. Aberatsa eta goikoen idazlia zanari zabalduko yakozan Elezaindi'ko atiak, 1891'garen urtian.

Zentzut ala dira idazle olen irakurtagayak. Eta geyenetan dira uzkurutzaren urtak. Zartzuaran biltzaldietako goru-beratzaz, be, idatzi eban, baita antzeztijari be, beria emon eutsan. 1930'garen urtian Osiria saria emon eutsen eta Gerard d'Honville, Duvernois eta Pierre Benoit'gaz idatzi eroian "Micheline et l'amour".

Oraingo bidaia dirala-ta, apur bat bazteftua bixi-ixan zan Paul Bourget, bafa igazi dan eungiko nobela-egileen artian lenengoetako malara eldu zan. France'ko bixitza osur bere idaztijetan aurkitu dalgeku.

Ludik erelti gustiak omenaldiak egin dauts bere erijotz-ordu onetan eta geure artian, be, katoliku ta idazole gorenua ixan zanari, zerbitz egin gura dautsogu. Eera iru edo lau ipuin ederen euzkeralduko dira, gai oteri asijerean emon bai-dautse.

Arrantzale

Eguzki efegeak argi gofi indafez uratu du gaueko iuñbea. Egun on, Eguzki, egun on. Izadi, esnatu adi. Gor begi lausoak; euskar-mendi gaujauak ikutu; ikus bar-harneko estupeka; ;Gorago! Zeru urdin alaitzuan irten diran lañu zitalak, eguzkiaren suzko indarak auldu ditu.

Guzen ba euskal-mendi baten gaufera jaizkibel! Mendi lur-aize gozatsua muin digula itxas arantzit zuitu begiak; ;Arifagi! Egaz doaz marlaxka zuri ariñak noizik beinka ur ganean lizpatuz. Eten gabeo olatuak zurumufu alairik sortzen due.

Entzun bafan buskifaren ots-dardara. Ara itxas-ontzi-politak. Oraintxe doaz afantza euskal-semeak. Begira, Guztia bat-batean txapelak kendu ta otoi dagite. Ardoiopixat "bixkotxo" batetik eñ dator gaizki noizik beinka.

Apaira dator. Afantzaialdi par-antezen ardua ta "bixkotxa" alaike ezkein diote. ;"Ezkerek azko; nik eran gabe ere, zuek bakarik erex aitza!

"Miren edeja, Miren garbia Afantzaialdi Ama Ezta:

Zure aur onak Itxas-gizonak

Enda zaafaren txertu zakonak

Bekarkizute ale gorria...

Zorionak, Loramendi, zorionak! Bai afantzaialdi batetik eñ dator gaizki noizik beinka. Eguzki galda-zaldan. Ondarabi, Irun, Enda, Biaritz, ikusten dira. Aragoian eguzkiak disidio daga...

Apal, uste osoz, iraunkiro otoi dagine. Biotz xamufa bait dute. Meza'ren bukaera. Meza amaitzean "Salbea"

abesten dute.

Egin bear aundinetako bat bete que. Pozez orain biotzak. Aldapaz beera. Eguzki galda-zaldan. Ondarabi, Irun, Enda, Biaritz, ikusten dira. Aragoian eguzkiak disidio daga...

Antzerki-jaia Mutrikun'

Eup Mutrikun'tafak! ;Xuxperto, poztu! Datoen igandeant antzerki-jai beñik bat izango da E. A. B. arteoan. Ondaribar antzezlariek datorifikuz. Antzerti - lanean puntarengoa dituguz ondaturafak eta igande ontan agertu kute gure aufera euron trebuketa.

Itxas-ontzi ura añañez beterik kaañez. Oraingo pozak lenagoko lofa zapaldu du. Afantzaialdi biziya baita daker etxera.

Asafe goiz-goizetik Eguzki. Lanbeltz ikaragariak estalantz dute zero-urdina. Aize indafaren ulua. Izadi ilunaren agintari. Ixasoko olatu bildurgariak edozein lekutan lertzen dire.

Ta afantzaialdi? An, urun. Goizean goiz inten dire; itxaso ta Izadi guztiaren aurka dabitzu onezker...

Afantzaialdi bildur. Ondaribar alde lantertak iger; kateraño elduko ete? Iges diojaz egaz bezala. ;Miren Garbia, zaitu gaitzatzu, esaten deute Kantaun afantzaialdi.

Itxas-ontzi ibilta larian iger, ixorizian buskina. ;Ez gelditu aurera, Ondaribar alde lantertak iger; kateraño elduko ete? Iges diojaz egaz bezala. ;Miren Garbia, zaitu gaitzatzu, esaten deute Kantaun afantzaialdi.

Bafan, jara! Burnizko buskin indartsu ura lertzen da. Afantzaialdi gauzak itxaso zabalera. ;Ura bai egiz lofa! Guztia elkar ondau zaurituak; ibola ere ezin ligari egin. Bat oso ubil itzaten, laguntza eskean bestea... ta ezin lagundu; laguntzeko indzik ez izaki.

Ara an bi-lagun, bat itzo-zorian. Bial gogor oratuak dagoz: Ene lagun on, baldin etxera onto eltsen itzak, nere andre eta unezin lagundi itzak nere ordez. Beren senar eta alta ez aztuzeko... Agur, lagun, agur. Ama Guadalupeko maita's aitor. Nire Jostristo Janin... Agur... Zerura arte...! Itxasoan asasefa garaile! An darama asaldia gogor zuan janaria.

Tximist batek eguna argitu du. Itxas-ontzi bat dator laguntza. Lagunen gauzatzeko asmoz bota dituza lokafik. Gora diojaz negafez, batean oso pozez. Gaxotegira daramazte. ;Efaren negafa!

Iiero, iiero atera oñ dute. Meza afantzaialdi. Antzifa antzifak dator oñtza pozafrak. Egun ontan eskefak eman eta mesede beñik eskanet diziak. Guadalupe'oñtza oñez janario da sema txiki denakin euskal afantza jatoria.

Lenengo saria: 250 peseta, "GARO USAIA". Egile: Kafaskedo-Ojaria'at

Yakitzia.

Bigafen saria: 150 peseta. "SEME-ONDATZAILEA". Egile: Markiegitar Peli.

Sarituko izazkia ez diran lanak, beren egile edo jabe azaltzen diranei eskatu ala itzuliko izazkie.

Andoni.

ANTZERTI-SARIKETA'REN EPAI-ERABAKIA

Aurtengo batzaldirako amasei antzerti-lan bidali dizkigute. Guziak aztertu ondoren ona emen gure erabakia:

BAKARIZKETA, AUR-JOLAS EDO ANTZEKO LANTXOAK

Lenengo saria: 75 peseta, "ANTZERTI JAIA IZAN NAIZ". Egile: Urkiaga'tar Eusebi.

Bigafen saria: 25 peseta, "XANKO TA PAXKO". Egile: Arozena'tar Andoni.

ANTZERKIKAIAK

Lenengo saria: 250 peseta, "GARO USAIA". Egile: Kafaskedo-Ojaria'at

Yakitzia.

Bigafen saria: 150 peseta. "SEME-ONDATZAILEA". Egile: Markiegitar Peli.

Sarituko izazkia ez diran lanak, beren egile edo jabe azaltzen diranei eskatu ala itzuliko izazkie.

EPAI-MAIEKOAK EUSKALTZALEAK.

Nor ez afitu Euzkadi ikustian? Mendi tontor; ibai, itxaso, iturri eztu; uri polit, arpegi alaiak.

Euzkadi'ko abenda! Euzkadi'ko arantzaleak! Euskal oitura guziak gordezen dituana, ta antzin agurgariari gelena ekin diona, Euzkadi'ko astuta lezi oñ da. Baseritar eta afantzaileak euzkar mintzatzen dire beti.

Euskal erian naftanazkua dan arantzalla itzilo dijioa diridu.

Maitalerik asko bear dituztela Euzkerak eta Euskal oitura; ditugun pixtirik edefenak diranzer geru, gorde ta zabaldu egin bear ditugula, naiz ta bidian etsai zitalak arkitu, diogu maiz Euzkerak eta Euskal-oiturenganako malatasunak esna erazten ba'dizkisetu itz oiek, laguneko zaloiztu Euskal baseritar eta afantzaileak. Auek bait dire Euzkerak eta Euskal-oiturea gorde-lekukrak onenak...

Fzin aut afantzailea nal bezala agertu. Yator eta gotari berez agertzen digu Loramendi olerkariak.

Galbidian dijoxa bafa aldatapz bera. Orain arte igotako mendu galufetik jexien asi da. Erdaldun politikaz nafaztuta, beera dijoxate ez jakifean, Yainko ta sendi agurgariari igesika.

Oraingo euskal afantzailea semak okerbide lasaletan bizi gogo dute. Biotz xamurra dautak bafa, ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo! Laister bait dire leengo mendu tontofera igoak! Yainko guzialdeun. Zugar dut oro, nege itxaropena berezia. Zuk 'biurtoko ba' diri gogo! maiz maite dirudun bide onera!

Atxpo euskaldunak! Basefiya ta baseritza zutiz dugun bezala, zaitu dezagun euskal afantzailea. Baseritarak biek eñ kalandun, Yainkozalea, jator eta etxuak ditugu afantzaileak.

Afantzaileen alde lan egizate gogor eta iraunkiro, euskaldun sutsuak. Afantzailea sema batetik dasatuzte biota biozbez. Biotzean dararamadan afantzaileenak su onek berotuko ahal diru beinetiko zuen, biotzak ere.

Ekin ba; ta gero jaial bildurje aitza, etorkizun pogzafari begira. Olearso.

Larunbata. Ilunabar. Mutil koskor bat etxerik etxe. Zer duzu, mutiko? Bigar, goizeko zortziaren Guadalupeko Mireñak. Mireñengana goizetik. Eguzki leun batek lagun dagienda, lur-aize artian, gora poliki, poliki!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi ofek laitzen diru nere begi lausoak. ;Poziu Bior, alaiz gogo!

Orainko Goizparki selrak. Ogei bat gizon aldaera gora, berai dagozkienetan gauzak erabakitzet. Euskal afantzailea ta itxaropena tipi